

مجوعة اخبار

اداره خانه سی بك اوغلا ده جاده كبرده نومرو 70

MEDJMOUA-I-AHBAR
JOURNAL QUOTIDIEN
Bureau, 65 Grand'Rue de Pera

65 Իտարէխանէմիզ Պէյոզլուտա Ճառտէի քէպիրտէ Ն 65

Սենթըրբէր 50 = 6 յԱՐԱՐ 25 = ԹԱՆ
լալարն սենթըրբէր բոլոր իւրերթի պիզէ արտ
բազ 25 = շէնթըր բոլոր 30 զըւրուշ տուր
Տէրք խտրէնէք իւրնաթ իւրնաթ պըրքա բազ
լըզ օլունուր
Ղազէթաւ միւթէլիք իւրնաթ իւրն
8. ԹՕԼԱՅԵԱՆ միւրաճաթ օլունուր

ԱՍԻՔԱՆԵ 26 ՄԱՐՏ

ՊԱՆԵ ԷՄԲԵԼԻՈՒ ՕԹԹՕՄԱՆԸՆ

Գալաթա, Պէյոզլու վէ իսթանպուլ խա-
րէխանէլիքի Պայրամն պիրինճի կիւնիւ
օլմաք միւնսթիպէթլիք պու կիւն քա-
րալը քալաճալար տըր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՏԻՒՆՔԻ ԶԻՅՆԵԹ

Տիւնքի կիւն Աւետում եօրթուտու վէ
Անուն Մարիամու Եղայարութիւնն եւ վ-
մի մախսուտու օլմաք միւնսթիպէթլիք,
Գալաթա վազը Յիսուս Փրկիչ Մայր
Եկեղեցիսից տէ ինրա խտրէն զիյնէթ
սուրէթի միւթէլիք տէ վուգու պու-
լուպ, Կաթողիկոս-Բաթրիք վէ յիւր Արհ,
Ապաւնեան Կարապետ սէրրիսթօրօս ճէ-
նապէթի թարափընտան Գուտտալը շէ-
րիք թաղտա, վէ մէջքիւր Եղայարութի-
ւնն մազստ վէ ռուհու հազգըն-
տա միւնսթիպէթլիք, իւր նութք իրաւ, վէ
մուսթիպէթլիք իւր Եղայարութիւնն
մախսուտ Աստուածածին պատկերի իւր
Թափօր ինրա խտրէն տիր, իւր պու
զիյնէթ սէպէթլիք յիւր, կիւն ճէն
Թէքիւն իսթիպէթ օլուպ, իւր պէթ-
լու Բաթրիք էֆէնտի հազրէթլիքի
իւր միւթէլիք միւթ վէ բէք շօք է-
հալի հազըր պուլունուշլար տըր :
Խիթիւր միւթ զիյնէթ տէ, ալալ իւր յիւր
չըզըլըքէն, հալիւր պիր պանտա մու-
ղիքա թարափընտան Մարը Համիտի
չալընըպ, պու սըրաւա Բաթրիքլիքսնէ-
միզ իւրըքէն քաթիպի Շէնթիքան Յով-
սէֆ էֆէնտի թէքաթիւտի էօմր ու իգ-
պալ վէ թէքաթիւտի շան ու իճլալը հազ-
րէթի Բատիլաշի էտիէնէյի մէֆրուքէսի-
նի միւթէլիքսն պիր տուանամ զը-
րաւա իսթիպէթ, պիւնիւր հուզար
Թարափընտան ամիսխան օլունուր, վէ
պատէնու սալօնա չըզըլարաք, պիր
միւթտէթ իսթիպէթ վէ հուզարը քի-
րամա իքրամլար իսթիպէթ, վէ էօյն էս-
նալընտա ճէմիւթ տաղըմըշ տըր :

Իւր պու յիւր ճէն զիյնէթին ինթիպամ
ու միւթէլիքսն թիւթիւր, Ժողովրդապետ
Արիկեան Գեր. Ստեփան Մ. վարդապետ
իւր Թաղ. Պորհուրդ հէյէթիին, էգ-
նիւր Գարաքաշ Կարապետ էֆ. Նիւն մէշ-
հուտ օլան հիւմիլիթի մուծիպի թէլէք-
քիւր վէ մէմուշիյնէթ տիր :

Գիւրիսէի մէջքիւրու թէքիւնիսն
տօլանը հէր սըրաւա իւրաք իւրիւր
հիւնի ինթիպամ տան վէ տիգըաթտան
տօլանը լուսարար Պ. Միքայէլ տախի
պիր խաւաւ շայեան թէլէլիք վէ թէպ-
րիք տիր :

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ

Դ.

Նախորդ յօդուածիս մէջ ինչ ինչ ա-
ռարկութեանց պատասխանեցի. ներ-
կայիս եւս պիտի ջանամ մի քանի ան-
տեղի առարկութեանց դէմ մաքառիլ :

Երբ եւրոպական երաժշտութիւնը
խնդրեմք մուծանել մեր եկեղեցական
երգեցողութեան մէջ, ոմանք անմիջապէս
կը հակառակին սոյն առաջարկին լրման
պատճառելով թէ մեր հնաւանդ արա-
բողութիւնները վտանգի ենթարկել կը
խնդրուի. լատինացիներով զայնս. Բայց
երբ խնդիր լըջորէն նկատուի, դուրաւ
կը հակըցուի թէ այսու մեր նուիրա-
կան արարողութիւնները փոփոխութիւն
մը չեն կրեր և թէ սոցա մի միայն ար-
ուեստական մասն է որ կ'ուզենք բարե-
կարգել կամ փոխել ըստ պահանջմանց
Ժամանակիս, քանզի սոյն մասը միշտ
ենթակայ է փոփոխման՝ քաղաքակրթու-
թեան ունեցած աստիճանին համեմատ :
Ասկէ զատ չենք առաջարկեր հիմնովին
բաւնալ մեր արդի եկեղեցական երա-
ժշտութիւնը, այլ հաստատել զայն ան-
փոփոխ ճայնաբերութեամբ, որպէս զի
միշտ կանոնաւոր կերպով երգուի, և
յայնժամ կը գերազանցէ լատինաց եկե-
ղեցական սովորական երգեցողութիւնը :
Այս ի գոհունակութիւն ամենեցուն
իսկ հանդիսաւոր օրերու համար, (Զա-
տիկ, Միշտեղ. Լալի) կ'առաջարկենք նոր
եղանակներով և քառաձայն երգել ինչ
ինչ հատուածներ դարձա՝ ընկերակցու-
թեամբ փոքր երգեհոնի (Պորհուրդ խո-
րին, Սուրբ սուրբ սուրբ Տէրգորութեանց,
Լալի) : Այս ալ սոյն հանդիսաւոր տօ-
ները աւելի փառաւորելու համար :

Մէկ մ'ալ կ'առարկուի թէ երգեհոնը
նուազարան լինելու համար՝ չկրնար
մտնել Հայաստանեայց եկեղեցւոյ արա-
բողութեան մէջ, Այս առարկութեան
բողոքովին անտեղի լինելը ամենեցուն
յայտնի է. Մեր եկեղեցական երգեցո-
ղութեան նուազարանք ի հնուց հետէ
ընկերակցեր են. Արդարեւ քոչոցներ,
ճնծղաներ միշտ կը գործածուին. իսկ
ետեքս, ջուրիւններ, նէյեր, զանուն-
ներ, արմօնք եւս նուազուեր են եկե-
ղեցաց մէջ. Ասկէ զատ, չգիտեմ ինչո՞ւ
ոմանք թշնամութիւն կը յայտնեն նուա-
զարանաց դէմ՝ երբ սոքա կ'օգնեն եր-
գոց կանոնաւոր գործադրութեան, Մի-
թէ լաւագոյն կը համարին սրբավայրին
մէջ լսել իրարու հակառակ թօներ, սը-
խալ ձայներ և ամէն երաժշտական ան-
կարգութիւնը, որք տեղի չէին ունենար
եթէ նուազարանաց ընկերակցութեամբ
երգուեր. Բայց գոգցես երգեհոնն է
միայն նշանակ թշնամութեան. ինչո՞ւ.
վասն զի, ըսենք անկեղծօրէն, լատինա-
կան եկեղեցաց մէջ գործածուած նուա-
զարան մ'է. Եթէ այս սխալ սկզբան
հետեւինք, պէտք է բաւնալ մեր արա-
բողութիւններէ ինչ որ կայ եւս ի լա-
տինական արարողութիւնս. Ուստի կը
կրկնեմ թէ, երբ մարդ լըջորէն խորհի
այս խնդրոյ վրայ, որ և է բանաւոր ա-
ռարկութեան նիւթ չկրնար գտնել :

Թ. Վ. Աճառնաւ

ԳՐԱԳՐԻՍԹԱՆԸ ՄԸԶ

Պու. Կիւնէրտէ, գալաթիւնը զգա-
բար սուղուն երգարըլարաք, միւ-
ճէտտէն երգարըլարաք, երաժշտ-
պունա երգըն թափարաթ ինրաւոր-
նա գօմիսիօնը խախտու սրնա գարար
վէրիւրիլի, վէ պու իւրն՝ գօմիսիօն
աղաւթտան միւթար էրաւեան Զե-
նոր էֆ. եւ իւրիւր գըլընտըլը խա-
պէր ալընմը տըր :

Գալաթիւնը միւնսթիպէթլիք
թափար վէ իսլաւ խալի ճիւղէթլիքի
պուլունտուղունու պիր խտրէն, Գա-
լաթ քաղաքսուղուն թափար վէ թէք-
տիտինէ լիւզում կէօրիւլէնէ կիւնի
պէթլէմէլ խտրէն. Գալաթիւնը զգա-
բար սուղ, չիտիքի հալիստէ դաւ-
մազլա, պիր խալի սէնթլիք ինչ եր-
րաւապիլի իսէ տէ, տէրունիտէ
պիր քիւլիւր իպաւտէթլիքսնէն, վէ
պիր ազ տա աղաւթար վէ սաթիւն ի-
լէ գալաթիւնը թէքիւն ի-
ալիւլէնէն օլան լիւզումու, զանն ի-
տէրիք քի, տաւա զիւրաւտէն էհէմիտի
Պիւնապէթիւն պու խուսուսուլ մէրճի
թարափընտան թափար շընազարալը-
նարաք, քաղաք իւրն իսթիպէթլիք մէ-
սարիլիքի. Գալաթիւնը տաւա էլ-
գէմ ինթիպաթլիքսն հասար իսթի-
ճէկիւն իսթիպէթլիքսն աղաւթար իսթի-
պէթլիք :

ԽԱՐԻՃԻԵ

ՐՈՒՍԻԱ ՎԵ ԱՎՍԹՐԻԱ

ԹԻՃԱՐԵԹ ՄՈՒԱՀԷՏԵՍԻ

Ավսթրիա-Մաճար իւր Ռուսիա տէվ-
լէթլիքի արաւընտա ազտ օլունան թի-
ճարթ մուահէտէսի հազգընտա ալընան
թէլէկրաֆիւնմէլէթի իսթիպէթլիքսն
Հէրալտտա կէօրիւլէն պիր պէնտի, պիր
տէրէնէն գաւաթ էհէմիլիթիւնէ մէպ-
նի, պէր վէնի արթի նազլ իտէրիք :

Քիւր տէվլէթ արաւընտա մուահէտէ
մէջքիւրէն պիր հիւսնի նէթիէնէն վի-
սուլիւնտէն էվլէլ զաւրի օլան աթի միւ-
թիւթ բէք գարըլըք օլմաղլէ պէրա-
պէր, էսաւը մուահէտէն թէլէթլիքսն
մատտէլէթի իսթիպէթլիքսն միւթիւն
օլապիլիք տիր :

Իւր պու մուահէտէնմէլին ինրաւոր
կէլէնէն յուլիս իպթիտաւընտան իսթի-
պարէն պալաւանաք տըր, Զաթէն Վի-
ննա վէ Բէթթիւպուլըլ թիւնարիլի խա-
լի զէմանտան պէրու ճէրէեան իտէլէլ-
մէքտէ օլուպ, արա սըրա միւթաքէրա-
թըն ուզուն միւտտէթ քաթթ օլունմա-
սընա պաղըլըքա, պուլուն, Ռուսիա
վէ Ալմանիա պէյնիտէթի մուահէտէյի
թիւնարիլէ միսթիւր աղաւթ նէթիէն-
բէքիւր օլմաւաւաւալը գանն իտիլիք իտի-
ֆիլհապըքա Ալմանիա վէ Ռուսիա արա-
ւընտա իսթիպէթլիքսն օլան մուազլէ :

Լաթը թիւնարիլէն զիւրաւտէ Ավսթ-
րիա-Մաճար հիւթիւլէթլիք Ռուսիա
արաւընտա ազտ օլունանաք թիւնարթ
մուահէտէսի կէօնապէօն միւթիւր-
թընա աղիմէ զուհուր իտիպ, կէրչի Ավսթ-
րիաւտա սէնաւաթլար մաթլուպ տէրէ-
ճէտէ իլէրլէմիլ օլմաւընտան տօլաւը սէ-
նաւաթլար մաւթլար օ տէրէնէն է-
լէրլէմէմիլ օլան Ռուսիա իւրաւաթլիք Ա-
վսթրիա ինչ պիր պաղաւթիւր օլապի-
լիք իսէ տէ, Մաճարիսթաւ հասար իտի-
պի սուրէթտէ զիւրաւթա հասար իտի-
պիլ օլմաւընտէպէպլիք, Ավսթրիա-Մաճա-
րիսթաւ Ռուսիա պուլաւալըն կիրմէ-
սի՝ Ավսթրիա-Մաճարիսթաւն հապըլա-
թընա մանի օլմաւընտէրքեար իտի. Պի-
նապէրին իքի տէվլէթի միւտաւընտա զու-
հուր իտէն միւթիւրաթլիք տէրէնէն էհէմ-
միլիթիլի մուազլէն վէ թաղտիւր ա-
լէթ օլմաւաք մալիւմաթը ալմաւալըք-
մըպտան, մուահէտէն մէջքիւրէն ալա-
ւալը քաթթ թարաքա պէթլէնէնէն, չիմ-
տիլիք թիւնարթլիքսն պիր իսթիպէթլիք
հա-
սըլ իտիլիք օլունտուղունու պէնտէն ինչ
թիւթիւր իտէրիք, քի պու տա, պալաւաթ
եաղաւթըմէ վէնիլ, յուլիս իպթիտաւը-
նա գաւաթ գարապիր օլմաւաք տըր :

Պու. սուրէթլիք Ալմանիա, Ռուսիա վէ
Ավսթրիա-Մաճարիսթաւ հիւթիւլէթլի-
քի արաւընտա 1903 սէնթիսի նիհանթի-
նէ գաւաթ պիր մուահէտէն թիւնարիլէ
իւր իսթիպէթլիք հասըլ օլունտուղունու, վէ
եօլմուլար, էհէմ վէ էմիլա միւթաւաթ-
լիսնտէն մաւտա, էֆէքարճա տա միւ-
պաւտէն իտիպիլէնէն իտիպէթլիքսն, ինթի-
պաթը հաւաթիլիք սաւեթիւնէն հուսուլէ
կէլէն միւնսթիպէթլիք թիւնարիլէն
րէվալըթը տօլմանէ վէ իսթիպէթլիքսն
րանէ իւր նէթիլէնէն օլմաւընտ ինթի-
պաւտէն տիր :

Սուր մուահէտէսի գաւաթ ճիտտի վէ
միւտտէթլիք 10 սէնթ օլան պիր մուահէ-
տէյի թիւնարիլէնէն գաւաթլիք իւրմիլ
օլան Ռուսիաւ կէլինէն, տախիլի մուա-
հէտէ օլան տէվլէթլիք գարըլ թէքա-
թիլ վէ եր թէքաւալի հարէթլէթլիքսն
հանլըքըն իսթիպէթլիք իտիլիքսն
պու պաւտէ Թրանսա իւր նաւըլուրեւ-
չապիլէնէն իւրապէս իտիլիքսն
սիւս իւր իսթիպէթլիք հուսուլիլէն Թրանսա
տա գանի օլան էրապալը բօլթիքա վար
իսէ, իքի տէվլէթ արաւընտա իտիլէն
մուահէտէն թիւնարիլէն իւրիլիքսն սօն
իւրմիլիքի գալի օլմաք թափիլ տիր :

ՄԱԼԻԻՄԱԹԸ ՍԱԻՐԵ

Րումաւա ազտ օլունան սըհիլէ միւթ-
թէլիք գօնկրէ աղաւթնա Րումա պէլէ-
տիէսի թարափընտան քէլիտէ օլունան
զիւրապէթլիքսն, պալ վէթլի Մ. Գրիսթի
ուսուլուն արգու իսթիպէթլիք, վէ էվրօ-
րա սաւաթթլիքսն մէրպուլ պուլուն-
տուղուն սուլն ու սալաւըն ֆիթուհաթը
աղընա իտարէի ազտա իսթիլիք, վէ շէ-
տիտէն աղըլընալը տըր : Մէջքիւր գօն-
կրէնէն աղա օլարաք չիտիլիք գաւաթ

